

Tilsynsrapport

Afdelingens navn og adresse	Graven Graven 19 8000 Aarhus C
Dagtilbuddets navn	Midtbyens dagtilbud
Titel på deltagere på mødet	<ul style="list-style-type: none">• Dagtilbudsleder• Pædagogisk leder• Forældrerepræsentant• To medarbejderrepræsentanter• Tilsynsførende dagtilbudskonsulent
Dato for tilsynsmødet	29.01 2024

Det uvildige tilsyns samlede vurdering af kvaliteten	3
Vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer	4
Børneperspektivet, børnefællesskaber og børn i sårbare og udsatte positioner	4
Det sproglige læringsmiljø.....	6
Forældresamarbejde.....	8
Ramme for det uvildige tilsyn	10

Denne tilsynsrapport er udarbejdet på baggrund af et lovpligtigt uvildigt tilsyn. Det uvildige tilsyn gennemføres af en dagtilbudskonsulent fra Børn og Unge i Aarhus Kommune. Man kan læse mere om tilsynsprocessen i bilaget bagerst i tilsynsrapporten eller på kommunens hjemmeside.

Det uvildige tilsyns samlede vurdering af kvaliteten

Den samlede vurdering af kvaliteten i forbindelse med det uvildige tilsyn er
juster pædagogisk praksis

Det samlede tilsyn vurderer, at der er flere tegn på god kvalitet i læringsmiljøerne i vuggestuen Graven. Børnene mødes af overvejende positive voksne der vil børnene det bedste. Læringsmiljøerne understøtter og fremmer i nogen grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dagen for observationen italesættes af leder og medarbejdere som en anderledes dag, da der den dag arbejdes på tværs af stuer. Observationsdata viser, at ikke alle børn er en lige stor del af fællesskaberne og en organisering der til tider, ud fra et børneperspektiv, virker utydelig.

På tilsynsmødet kan afdelingen gøre rede for intentioner bag, hvordan der arbejdes med læringsmiljøerne og der er en grad af indsigt i og refleksion over arbejdet med at udvikle pædagogikken og kvaliteten af de læringsmiljøer børnene tilbydes. Det pædagogiske personale og ledelse viser stor villighed og motivation for, med afsæt i observationsdata, at udvikle kvaliteten. Afdelingen har allerede foretaget ændringer i læringsmiljøet og påbegyndt fælles refleksioner, med henblik på at være undersøgende på praksis og justere efter den aktuelle børnegrupperes behov.

Det samlede tilsyn peger på, at den reflekterende og evaluerende kultur fastholdes med henblik på at justere praksis og at have en særlig opmærksomhed på at hensigter og intentioner også bliver omsat til pædagogisk praksis i hverdagen til gavn for alle børn.

Børnefællesskaber, børneperspektiv og børn i sårbare og udsatte positioner: *Ændr pædagogisk praksis*

Det anbefales at *ændre* praksis inden for børneperspektiv og børnefællesskaber. Det anbefales, at Graven arbejder med en organisering der ud fra et børneperspektiv er mere tydelig og som giver alle børn deltagelsesmuligheder med afsæt i deres differentierede behov, både i overgange, rutiner og aktiviteter. Det anbefales, at der arbejdes med at tilbyde børnene stimulerende læringsmiljøer fx gennem legezoner, hvor det er nemt for børnene at kode, hvad der kan leges. Her bør balancen mellem voksenstyrede og børneinitierede aktiviteter og lege drøftes, så børnenes muligheder for at vælge hvad, med hvem og hvor de kan lege understøttes.

Det anbefales, at afdelingen fastholder og fortsat udvikler på den løbende evaluerings- og refleksionskultur over det pædagogiske arbejde og særligt omkring arbejdet med børn der har brug for en særlig tilrettelagt pædagogisk praksis.

Sproglige læringsmiljøer: *Juster pædagogisk praksis.*

Det anbefales at fastholde de gode sproglige interaktioner med børnene. Dog anbefales det at justere læringsmiljøet således, at alle børn får del af de gode sproglige samspil. Det anbefales at have en særlig opmærksomhed på, hvordan der i perioder med fri leg kan skabes rum for at alle børn mødes i deres behov for nærvær og sprogligt input.

Det anbefales at fortsætte med at arbejde med sprogunderstøttende aktiviteter såsom læsning og udarbejdelse af *Sociale historier* sammen med børnene.

Forældresamarbejde: *Fasthold praksis*

Det anbefales at *fastholde* praksis omkring forældresamarbejdet ift. dag-til-dag kommunikation, systematikken for forældresamtaler samt det udvidede forældresamarbejde med møder ved behov.

Vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer

Børneperspektivet, børnefællesskaber og børn i sårbare og udsatte positioner

Vurdering af kvaliteten af børneperspektivet, børnefællesskaber og børn i sårbare og udsatte positioner i forbindelse med det uvildige tilsyn er

ændre pædagogisk praksis

1. Konklusioner fra observationen

Data fra den 3 timers observation i vuggestuen Graven peger på et læringsmiljø der, ud fra et børneperspektiv, til tider har en utydelig ramme. Fx er der ved formiddagens samling ikke en tydelig ramme der fortæller, at samlingen er slut, ydermere foregår der ikke aktiviteter der fanger ret mange børn i mere end korte perioder. Generelt for alle lege og aktiviteter er at der mangler materialer/legetøj og der observeres ikke at være indrettet tydelige legezoner. Flere børn observeres at går rundt og ikke være en del af en leg eller et fællesskab med andre. Det observeres at overgangen til en planlagt voksenstyret aktivitet bliver lang, da det af de voksne italesættes lang tid i forvejen at børnene skal vente på det næste der skal ske. Denne tid kunne med fordel udnyttes til børneinitierede lege med voksen deltagelse.

I løbet af observationen er der en voksenstyret musikaktivitet med en udefrakommende terapeut. Det observeres, at de fleste børn er med og de viser tydeligt, at de kan lide det. Der ses også børn der ikke er deltagende - de er mere observerende og/eller laver andre aktiviteter. Det observeres, at personalet ikke har en helt aftalt ramme for de børn om fx hvordan de kan understøttes i at være en del af fællesskabet.

Der observeres også tidspunkter, hvor børnene i mindre grupper er sammen med medarbejdere, her foregår alt på børnenes initiativer med positiv fysisk berøring og leg med sproget.

I forbindelse med rutinerne omkring putning til lur foregår det i børnenes tempo og når de er klar. Nogle børn har sovet om formiddagen og kommer op på samme tid. Det skaber lidt uro på stuen, og det observeres umiddelbart svært at imødekomme børnene i deres behov på det tidspunkt. Personalere på tværs af stuer hjælper hinanden og sammen løses opgaven.

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

På tilsynsmødet fortæller ledelse og pædagogisk personale, hvordan observationsdata allerede har givet anledning til at ændre praksis. Nu arbejdes der med at danne fx mindre børnegrupper efter børnenes behov og interesser, og ikke kun efter alder. Grupperne spreder sig også mere i huset så hver gruppe har eget rum at være i. Det vurderes af personalet, at det fungerer godt og der er en opmærksomhed på, at den nye organisering evalueres med henblik på at drage viden og erfaringer der kan understøtte udviklingen af læringsmiljøerne.

Jævnfør data fra observationen var der nogle børn der havde behov for hjælp til at få deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne. Personale og ledelse fortæller, at de har et særligt blik for dette og er i gang med at afprøve nye tiltag. En opmærksomhed fra personalet er på, at børnene også skal kunne være med i fx samlingen på deres egne præmisser fx perifer-deltagende. På tilsynsmødet drøftes betydningen af hele tiden af følge op på dette og kigge efter tegn hos børnene på, at de er deltagende, på deres egen måde.

Det pædagogisk personale fortæller, at de i efteråret er startet op med at arbejde mere systematisk med redskabet Sociogrammer. Dette skal give et overblik over gruppedynamikker i børnegruppen og understøtte, at der kan skabes rammer for børnegrupperne, så de fungerer optimalt. Der arbejdes gennem drøftelser og refleksion med redskabet hver 14. dag på stuemøder.

Det drøftes, hvordan det fysiske læringsmiljø kan understøtte arbejdet med børnefællesskaber bl.a. ved at øge tilgængeligheden af legematerialer. Personalet reflekterer over, hvordan en organisering kan være der både tilgodeser børnegruppens lyst til at gå med legetøjskasserne med hjul og, at legetøjet er tilgængeligt og let at kode i indrettede legezone for børnene, samtidig med at der skal ryddes op.

3. Vurdering og anbefalinger på tiltag

Det anbefales at *ændre* praksis med henblik på at

- Skabe en mere tydelig organisering der med afsæt i en børnevenlig struktur gør det tydeligt for børnene hvad der sker hvornår, og hvad der er af forventninger til dem mht. fx deltagelse i aktiviteter. Der kan med fordel trækkes på erfaringer fra arbejdet i mindre grupper, hvor der ses en tydelig ramme for deltagelse.
- Graduere information og forberedelse af børnene, så denne ikke gives for tidligt, dermed kan det mindske forvirring og utydelige rammer for børnene og tiden kan i stedet udnyttes til fx fri leg
- Indrette tydelige inviterende og velafgrænsede legeområder eller interessecentre, som er legearealer med en tydelig kodning for børnene. Det anbefales også at være undersøgende på, om der kan indrettes et sted på stuen til de mindste børn, hvor de kan være under rutinesituationer i forbindelse med middagslur til de større børn.
- Fastholde det påbegyndte systematiske arbejde med at være undersøgende på, hvordan dynamikkerne er i den aktuelle børnegrupper og hvilke justeringer af det pædagogiske læringsmiljø det giver anledning til fra de voksne.

**Vurdering af kvaliteten af de sproglige læringsmiljøer i forbindelse med det uvildige tilsyn er
*juster pædagogisk praksis***

1. Konklusioner fra observationen

Jævnfør observationsdata ses der positive samtaler, voksne der er lydhøre og opmærksomme på børnene og som stiller relevante spørgsmål og giver tid til at børnene kan svare tilbage.

Under observationen fordeler personalet sig i mindre grupper og her observeres der legende dialoger med børnene. ligeledes observeres det at der er samtaler med rim og remser, der er sange og der snakkes om hvad der kan laves af mad i legekøkkenet.

Personalet viser generelt interesse for de fleste børns reaktioner og responderer tilfredsstillende på deres henvendelser. Da der i en periode er fri leg rundt på stuen og alle børn er i samme rum - er det svært for personalet at respondere og reagere på alle børns behov for nærvær.

Under måltidet observeres der en rar og positiv stemning og et nærvær. Der er gode dialoger mellem børn og voksne og børnene er her ikke det mindste i tvivl om rammen og forventninger. Der er leg med ord og snakken om, hvad der kommer på tallerkenerne.

Der observeres at være flere bøger til rådighed for børnene og i løbet af observationen observeres det flere gange, at både børn og voksne tager bøger frem og sidder i mindre grupper og læser og taler om bogen. Det er dog svært at finde et sted på stuen med ro til fordybelse med bøger.

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

Personale og ledelse fortæller, at de i øjeblikket har et særligt sprogligt fokus på legende dialoger samt rim og remser. Derudover arbejder afdelingen med både dialogisk læsning og spontane læsninger.

Ledelsen fortæller, at afdelingen har været optaget af tematikkerne fra Sprog vurderingsmaterialet 3-6 år. I afdelingen sprog vurderes børnene ikke, det sker når de starter i børnehave. Dette arbejde er igangsat for at være undersøgende på, hvad børnene egentlig skal kunne når de bliver tre år og for at øge bevidstheden om de forskellige tematikker i vurderingsmaterialet. Det drøftes, at det kunne være interessant at få tilbageløb fra børnehaverne ift. det sproglige arbejde der laves i vuggestuen. Hvordan ved vi at vores sproglige læringsmiljø er godt nok?

Der arbejdes med løbende med videooptagelser af personalet i sproglige interaktioner fx i spisesituationen og under dialogiske læsninger, for efterfølgende at reflektere og derigennem arbejde med at udvikle kvaliteten af det sproglige læringsmiljø.

Systematik i sprog opgaven drøftes og ledelse og personale fortæller, at de bl.a. arbejder med de ti sprogstrategier og med vurderingsredskabet Sprogtrappen i Hjerne og Hjertet.

Det drøftes, hvad ledelse og personale oplever kan udfordre børnegruppen sprogligt. Her nævnes særligt, at det kan være når børnene ikke har ord og der derfor kan opstå konflikter imellem børnene.

Hvis der er udfordringer, fortæller medarbejderne det altid til forældrene og der igangsættes evt. et mere fokuseret sprogpædagogisk arbejde, hvor forældrene inddrages. Der er i dagtilbuddet tre sprogvejledere der kan trækkes på til fx sparring.

I forhold til forældresamarbejde vedr. sprog fortæller forældrerepræsentanten, at forældrene fx orienteres på AULA ift. hvilke sange vuggestuen synger i en bestemt periode, så forældrene kan synge de samme sange derhjemme. Dette opleves positivt.

3. Vurdering og anbefalinger på tiltag

Det anbefales at *justere* pædagogisk praksis med henblik på at

- Være mere undersøgende på sammenhængen mellem vuggestuens sproglige læringsmiljø og børnene udbytte og progression.
- At skabe en organisering, hvor alle børn møder sproglige interaktioner af høj kvalitet hele dagen, både i aktiviteter, overgange, leg og rutiner.

**Vurdering af kvaliteten af forældresamarbejdet i forbindelse med det uvildige tilsyn er
*fasthold praksis***

1. På hvilke måder arbejdes der med forældresamarbejdet i afdelingen?

Graver afholder opstartssamtale, den første dag barnet er indskrevet i vuggestuen, hvor forældrene fortæller om barnet og familien og personalet fortæller om vuggestuelivet og opstarten. Der bliver lavet fælles aftale om, hvordan opstarten skal være.

Derudover tilbydes en samtale når barnet har gået i vuggestuen i 3 måneder, hvor der tales om, hvordan starten har været. Der tilbydes samtale igen når barnet er ca. 2,5 år, her tales med forældrene om barnet trivsel og udvikling med udgangspunkt i Hjerne og Hjertets materiale.

Ledelse og personale er derudover altid klar til at afholde samtale ved behov. Der afholdes fx møder ved behov ift. sansemotorisk udvikling. Der er blandt ledelse og personale en bevidsthed om at være tilgængelig for alle forældre.

I Graven er der stor opbakning til forældrerådet. Derfor er der igangsat Åben dialogmøder, hvor alle forældre kan komme den første time af forældrerådsmøde og høre om forskellige relevante temaer. Fx renlighed hos mindre børn. Forældrene kan her dele erfaringer og personalet kan fortælle om, hvordan de arbejder med temaet.

Det er pædagogisk leder og forældre der sammen sætter punkter på dagsordenen til forældrerådsmøderne.

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

Det drøftes, hvad der kan udfordre personalet i forhold til forældresamarbejde. Ledelse og personale giver udtryk for at samarbejdet generelt fungerer godt og er båret af åbenhed og tillid.

Forældregruppen i Graven har mange førstegangsførelse og dertil kan være særlige hensyn som personalet er opmærksomme på, fx at indkøring kan være svært for nogle.

Forældrene oplever at personalet i Graven gør et rigtig godt stykke arbejde og er refleksive, nysgerrige og undersøgende på den pædagogiske praksis. Også medhjælperne er dygtige og der er stor tiltro til det pædagogiske personale.

Der kan til tider opleves, at læringsmiljøet om eftermiddagen er lidt mere kaotisk end om morgenen i forbindelse med aflevering.

3. Vurdering og anbefalinger på tiltag

Det anbefales at *fastholde* praksis for forældresamarbejdet med henblik på at

- At fastholde et veletableret forældreråd, hvor alle kan være med og hvor der er en stor nysgerrighed til at samarbejde om børnene udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Bilag 1

Baggrund for vurderingen i tilsynsrapporten

I denne tilsynsrapport kan man læse opsamlingen på et uvildigt tilsyn i dagtilbudsafdelingen. Opsamlingen indeholder en vurdering af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer i afdelingen. Vurderingen er baseret på en uanmeldt observation, andre forhold med betydning for kvaliteten f.eks. den pædagogiske læreplan og data fra sprogvurderinger samt dialogen om kvaliteten på et anmeldt tilsynsmøde.

Det uvildige tilsyn har i perioden 2023-2024 følgende særlige fokusområder:

- Børnefællesskaber, børneperspektivet og børn i sårbare og udsatte positioner
- Sproglige læringsmiljøer
- Forældresamarbejde

Baggrunden for de overordnede fokusområder i tilsynet er centrale elementer i den pædagogiske læreplan i dagtilbudsloven samt centrale indsatser i Børn og Unge.

Drøftelsen af de overordnede fokusområder for tilsynet vil i den enkelte afdeling tage afsæt i, hvad deltagerne på tilsynsmødet finder relevant under dialogen med afsæt i observationen, øvrige data samt refleksioner.

Dokumentation og vurdering af kvaliteten

I alle dagtilbudsafdelinger anvendes 3 kategorier til at beskrive vurderingen af den samlede kvalitet i afdelingen eller kvaliteten i arbejdet med enkelte af fokusområderne i tilsynet.

Kategorierne er følgende: fasthold pædagogisk praksis, juster pædagogisk praksis og ændr pædagogisk praksis. Hvis der på baggrund af tilsynet opstår en bekymring for kvaliteten i læringsmiljøet i afdelingen, kan der iværksættes et skærpet tilsyn.

Kategorier til beskrivelse af vurderingen af kvaliteten under det uvildige tilsyn

Fasthold pædagogisk praksis:

Fasthold pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at der er mange tegn på god kvalitet i afdelingen inden for et af fokusområderne eller samlet set. Afdelingen arbejder målrettet med at skabe læringsmiljøer, som fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Arbejdet med børnenes mulighed for deltagelse i fællesskaber er synlige i hverdagen og en del af den pædagogiske organisering og planlægning. Afdelingen kan gøre rede for, hvordan der arbejdes med læringsmiljøerne, og det pædagogiske personale har fælles refleksioner, som afspejles tydeligt i den pædagogiske praksis.

Når tilsynet peger på, at afdelingen skal fastholde pædagogisk praksis, anbefales det, at der er en nysgerrighed på, hvordan den høje kvalitet kan fastholdes og fortsat udvikles.

Juster pædagogisk praksis:

Juster pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at afdelingen arbejder godt med at skabe læringsmiljøer, som fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Afdelingen kan i dialogen om den pædagogisk praksis redegøre og reflektere over, hvordan de arbejder med læringsmiljøerne, børnenes deltagelse i fællesskaber og det pædagogiske personale har fælles refleksioner, men hensigter og refleksioner mangler nogle steder at blive omsat til pædagogisk praksis for alle børn.

Når tilsynet peger på, at afdelingen skal justere den pædagogiske praksis, anbefales det, at afdelingen arbejder med at justere praksis inden for nogle af fokusområderne for tilsynet.

Ændr pædagogisk praksis:

Ændr pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at den pædagogiske praksis ikke lever op til en forventelig praksis jf. den pædagogiske læreplan. Afdelingen skal arbejde mere gennemgribende med ændringer af den pædagogiske praksis inden for et af fokusområderne eller samlet set i afdelingen for at udvikle kvaliteten, med henblik på at fremme alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse og muligheder for deltagelse i fællesskaber.

Ved vurderingen 'ændr pædagogisk praksis' vil der være konkrete anbefalinger til, hvad der skal arbejdes med for at styrke og udvikle kvaliteten i afdelingen.

Ramme for det uvildige tilsyn

Det uvildige tilsyn indeholder overordnet set følgende aktiviteter, som ligger til grund for den samlede vurdering af kvaliteten i afdelingen:

Uanmeldte observationer

I dagtilbudsafdelingen er der lavet uanmeldte observationer af tre timers varighed med afsæt i børnemiljøvurderingsskalaerne; ITERS-3 og ECERS-3 i henholdsvis en vuggestue- som børnehavegruppe.

De uanmeldte observationer i dagtilbudsafdelinger er enten lavet af en dagtilbudskonsulent fra forvaltningen eller en anden leder fra dagtilbuddets ledelsesteam. Dagtilbudskonsulenterne er certificerede i at foretage observationer med ITERS-3 og ECERS-3. Dagtilbudsledelsen har gennemgået et læringsforløb, som klæder dem på til at observere med afsæt i udvalgte elementer fra ITERS-3 og ECERS-3 redskabet.

I dagplejen er der lavet to timers observationer med afsæt i KVALid-tilsyn til dagplejen, i såvel dagplejehjem som i legestuegrupper.

Observationerne i dagplejen foretages af uddannede konsulenter fra forvaltningen.

Forberedelse før det anmeldte tilsynsmøde

Den pædagogiske leder og dagtilbudslederen på det anmeldte tilsynsmøde modtager observationsrapporten/-erne en uge før det anmeldte tilsynsmøde. De har derved mulighed for at læse rapporten/-erne og reflektere samt perspektivere det observerede til den samlede praksis sammen med medarbejdere i afdelingen. Det er også muligt for deltagerne at medbringe egne data til mødet.

Det anmeldte tilsynsmøde

Formålet med det anmeldte tilsynsmøde er at vurdere kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer med henblik på, at medarbejdere og ledere fra dagtilbuddet sammen med forældrerepræsentant og den tilsynsførende dagtilbudskonsulent er lærende sammen om udviklingen af kvaliteten i afdelingen efterfølgende.

Det anmeldte tilsynsmøde har en varighed af tre timer. På mødet er der løbende en dialog med alle mødets deltagere om arbejdet med kvalitet i afdelingen. Afsættet for dialogen er observationen, øvrige data, deltagerens egne refleksioner og perspektiver.

Øvrige data

Under dialogen på tilsynsmødet inddrages øvrige data, der kan belyse kvaliteten i dagtilbudsafdelingen. Disse data er dagtilbuddets pædagogiske læreplan samt evaluering heraf, opsamling på hidtidige tilsyn samt data fra Grafisk LIS. Data kan også være, data, som dagtilbuddets ledelse, medarbejdere eller forældrerepræsentant medbringer, ligesom mødedeltagerens refleksioner vil indgå i datagrundlaget, der er afsat for vurderingen af kvaliteten.

Tilsynsrapporten

Den samlede vurdering af tilsynet beskrives i tilsynsrapporten, som skal offentliggøres på afdelingens og derved dagtilbuddets hjemmeside.

Skærpet tilsyn

Bekymring

Når der er forhold, som giver anledning til bekymring for kvaliteten i læringsmiljøet i en afdeling, iværksættes et skærpet tilsyn. Ved en bekymring udarbejder den pædagogiske leder samt dagtilbudslederen en redegørelse om sagens forhold. Ved skærpet tilsyn er det muligt at holde et ekstra tilsynsmøde med samme deltagerkreds som ved det almindelige tilsynsmøde. Forældrerådet får også mulighed for at udarbejde en redegørelse i forbindelse med et skærpet tilsyn, såfremt sagens karakter tillader det.

Alvorlig bekymring

Når der er forhold, som giver anledning til alvorlig bekymring for kvaliteten i læringsmiljøer i dagtilbud iværksættes et skærpet tilsyn.

Ved alvorlig bekymring afholdes altid et ekstra tilsynsmøde. Ved behov gennemføres en ekstra observation af læringsmiljøet. Ved alvorlige bekymringer udarbejdes en handleplan med konkrete aftaler om tiltag, opfølgning og evaluering af tiltagene, der giver anledning til den alvorlige bekymring. Handleplanen skal godkendes af Børn- og Ungechefen, og dagtilbuddets bestyrelse har mulighed for at kommentere handleplanen.